

Fafo Østforum Seminar 23.3.2011

Allmenngjøring - status og utfordringer

Erfaringer fra Petroleumstilsynet

Sigve Knudsen

Fagleder Arbeidsmiljø

Ptils tilsynsområde

- Petroleumsvirksomheten til havs og ved landanleggene

geografisk

Melkøya

Tjeldbergodden

Nyhamna

Kollsnes

Mongstad

Sture

Kårstø

Slagentangen

- Storulykke og arbeidsmiljø

faglig

Fagområder:

Boring og brønnteknologi

Konstruksjonssikkerhet

Logistikk og beredskap

HMS styring

Prosessintegritet

Arbeidsmiljø

Prinsipper for tilsynet

I videste forstand er hele Petroleumstilsynets virksomhet innrettet mot å sørge for at petroleumsvirksomheten drives forsvarlig med hensyn til helse, miljø og sikkerhet. Departementet har gitt følgende føringer for hvordan Petroleumstilsynet skal ivareta sine oppgaver:

- Oppfølgingen skal være systemorientert og risikobasert.
- Oppfølgingen skal komme i tillegg til, og ikke som erstatning for, den oppfølging av egen virksomhet som gjennomføres av næringen selv.
- Det skal være en balansert avveining mellom Petroleumstilsynets rolle som høyrisiko-/teknologitilsyn og arbeidstilsyn.
- Medvirkning og partssamarbeid inngår som viktige forutsetninger for og prinsipper i Petroleumstilsynets virksomhet.

Petroleumstilsynet og allmenngjøring

- Etablert i 1973 som en del av Oljedirektoratet (OD)
- Delt fra OD – Ptil etablert som egen etat 1. januar 2004
- Underlagt Arbeidsdepartementet
- Kontor i Stavanger med ca 160 ansatte
- Får tildelt ansvar for landanleggene i 2004
- **Allmenngjøringsforskrift for landanleggene i 2004**
- **Prosjekt i gang satt i 2006**
- **Fafo-undersøkelse i 2007**
- **Tilsynserfaringer 2005-2010**
- Forskrift om informasjons- og påseplikt og innsynsrett 2008
- **Allmenngjøringsforskriften ble i desember 2010 besluttet ikke videreført for petroleumsvirksomheten**
- **Ptils planer i 2011, utfordringer fremover**

Prosjekt igangsatt i 2006

Mål

- Se til at næringen følger opp regelverket om allmenngjøring og relaterte krav i arbeidsmiljølovgivingen.
- Utvikle et kunnskapsgrunnlag for Ptils arbeid med sosial dumping og arbeidsinnvandring
- Videreutvikle metodikk/fremgangsmåter for tilsyn med petroleumsvirksomhet i flerkulturelle kontekster og oppfølging av allmenngjøringsforskriften.

Metode

- Tilsynsaktiviteter
- Kartlegginger med bruk av ekstern konsulent
- Samarbeid med ulike aktører

Fafo undersøkelse 2007 - sammendrag

- En av fem arbeidstakere er fra Øst-Europa
- Minstelønn uansett
- Høy organisasjonsgrad
- Språkbarrierer og annen sikkerhetskultur
- Føler seg forskjellsbehandlet
- Krevende påseplikt
- Mistrives på anleggene

Tilsyn 2005-2010

1. Informasjonsvirksomhet i forbindelse med ordinære tilsyn på HMS-området
2. Gjennomført tilsyn mot Melkøya i forhold til oppfølging av allmenngjøringsforskriften
3. Gjennomført tilsyn mot Melkøya, Nyhamna, Kollsnes og Kårstø i forhold til:
  - Allmenngjøringsforskriften
  - Arbeidstidsbestemmelser
  - Håndtering av HMS-konsekvenser av arbeidsinnvandring
4. Tilsyn mot Mongstad i 2007
5. Allmenngjøring som en del av andre HMS tilsyn
6. Risikoutsatte grupper

Erfaringer fra tilsyn

Mangelfull oppfølging av utenlandske arbeidstakere

1. Sikkerhetskurset på ett av anleggene er ikke tilrettelagt med tolk og materialet som brukes er bare i begrenset grad oversatt til relevante språk
2. Ikke foretatt vurdering av om antall engelskspråklige pr. arbeidslag er tilstrekkelig for ulike typer arbeidsoperasjoner
3. Manglende krav til tolkekompetanse
4. Ikke gjennomført en systematisk vurdering av språk- og kulturforskjellers betydning for HMS i ulike situasjoner
5. Det er ikke tilrettelagt særskilt opplæring/informasjon som tar hensyn til språk og kulturforskjeller – samme tilbud til alle
6. Toolbox-møter og gjengsamtaler er ikke tilpasset en flerspråklig og flerkulturell arbeidsplass.
7. Få interne tilsyn av HMS-styring hos utenlandske underleverandører

Erfaringer fra tilsyn

Mangelfull oppfølging av utenlandske arbeidstakere

8. Brudd på arbeidstidsordningene
9. Uklarhet omkring rettigheter og plikter som innleie- og utleiebedrift
  - Manglende HMS-styringssystem hos norsk utleiebedrift med utenlandske arbeidstakere.
  - Innleide arbeidstakere omfattes ikke alltid i innleiebedrifts HMS-oppfølging
10. Mangelfulle arbeidskontrakter
  - Eksempler på kontrakter som ikke spesifiserer lønn, hjemreise og arbeidstid
11. Informasjon om allmenngjøringsforskriften til entreprenør/underentreprenør er mangelfull på enkelte anlegg

Erfaringer fra tilsyn

Utfordringer

1. Det kan være vanskelig å få og kontrollere relevant informasjon:

- Ettersom arbeidsgiver er pliktsubjekt kan det ta tid å oversende relevante dokumenter.
- Vanskelig å kontrollere om dokumentene, så som arbeidskontrakter og lønnslipper, er falske
- Vanskelig å få informasjon fra enkeltarbeidstakere

Erfaringer fra tilsyn

Positive funn

1. Kontraktsfesting av ansvar for etterlevelse av allmenngjøringsforskriften
2. Interne tilsyn med oppfølging av allmenngjøringsforskriften
3. Innleie av eksterne konsulentselskap for å sjekke lønns- og arbeidsvilkår hos underleverandører
4. Oversettelse av dokumenter til polsk og fast polsktalende person på anlegget
5. Vi har ikke avdekket brudd på allmenngjøringsforskriften mtp lønn

Videre arbeid i 2011

- **Petroleumstilsynet skal bidra til å hindre sosial dumping i petroleumssektoren gjennom å følge opp at aktørene i næringen iverksetter nødvendige tiltak**
- Innleid arbeidskraft er en del av vår hovedprioritering ”Risikoutsatte grupper”

Spesielt i 2011:

- Støy
- Innleid personell
- HMS kompetanse
- Rammebetingelser
- Bransjeoppfølging

Se mer på www.ptil.no

Risikoutsatte grupper

Risiko for skade og sykdom for særlig risikoutsatte grupper skal reduseres så langt som mulig

- RUG representerer et perspektiv, ikke en ”stempling” av grupper
  - Helhetlig risiko for skader og sykdom + rammebetingelser som kan påvirke risiko
- Ptil har hatt aktiviteter som dekker 16 ulike grupper, selskapenes egenvurderinger har gitt et vesentlig bidrag til risikoinformasjon. Data fra RNNP og andre kilder har fylt ut bildet.
- Entreprenørgrupper har tendens til å ha høyere risiko og samtidig svakere system for risikostyring enn operatørgrupper. Risiko synes å være mer skjevfordelt enn det som er rimelig

HP- RUG 2011

Risiko for skade og sykdom for særlig risikoutsatte grupper skal reduseres så langt som mulig

Ptil skal bidra til at:

- selskapene videreutvikler et helhetlig bilde av risiko for sykdom og skade for grupper av arbeidstakere, og at ny kunnskap brukes aktivt i en risikobasert tilnærming der innsats rettes mot grupper hvor behov og effekt er størst
- selskapene iverksetter risikoreduserende tiltak rettet mot særlig utsatte grupper
- næringen utvikler gode rammebetingelser for HMS arbeid rettet mot risikoutsatte grupper
- partene tar en mer aktiv rolle i arbeidet med å redusere risiko for risikoutsatte grupper
- risiko for støyskader og **forhold for innleide arbeidstakere** vektlegges i selskapenes oppfølging
- arbeidet med Inkluderende Arbeidsliv følges opp i petroleumsnæringen

Ptil skal:

- systematisere og formidle kunnskap som er fremkommet gjennom vår oppfølging

Hva gjør vi uten allmenngjøringsforskriften for petroleumsanleggene ?

Mekanismer som bidrar til å hindre sosial dumping:

- Allmenngjøringsforskriften for bygg
- Omdømme
- Tillitsvalgte
- Påseplikt
- Kontrakter
- Kunnskap
- Sosial dumping i sammenheng med andre risikofaktorer

Utfordring fremover

- Arbeidsinnvandring offshore

Takk for meg

www.ptil.no

